

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

'ज्ञानतीर्थ', विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१ ६०६ (महाराष्ट्र राज्य) भारत

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED

'Dnyanteerth', Vishnupuri, Nanded - 431 606 (Maharashtra State) INDIA

Established on 17th September, 1994, Recognized By the UGC U/s 2(f) and 12(B), NAAC Re-accredited with 'B++' grade

Fax : (02462) 215572

Academic-1 (BOS) Section

website: srtmun.ac.in

Phone: (02462)215542

E-mail: bos@srtmun.ac.in

आंतरविद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखेतील
बी.ए. नाट्यशास्त्र द्वितीय वर्षाचा
अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५
पासून लागू करणेबाबत.

प रि प त्र क

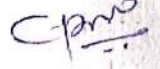
या परिपत्रकान्वये सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, या विद्यापीठा अंतर्गत येणाऱ्या सर्व संलग्नित महाविद्यालयांमध्ये शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून पदवीस्तरावर (सीबीसीएस) पॅटर्न प्रमाणे लागू करण्याच्या दृष्टीकोनातून आंतर विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखे अंतर्गत येणाऱ्या अभ्यासमंडळानी तयार केलेल्या पदवी द्वितीय वर्षाचा अभ्यासक्रमाला मा. विद्यापरिषदेने दिनांक १५ मे २०२४ रोजी संपन्न झालेल्या बैठकीतील ऐनवेळचा विषय क्रमांक ०६/५९-२०२४ च्या ठरावाअन्वये मान्यता प्रदान केली आहे. त्यानुसार आंतर विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखेतील खालील अभ्यासक्रम (Syllabus) लागू करण्यात येत आहेत.

01	B. A. II year (Drama)
----	-----------------------

सदरील परिपत्रक व अभ्यासक्रम प्रस्तुत विद्यापीठाच्या www.srtmun.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत. तरी सदरील बाब ही सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावी, ही विनंती.

'ज्ञानतीर्थ' परिसर,
विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१ ६०६.
जा.क्र.:शै-१/सीबीसीएस/बी.ए.नाशा/२०२४-२५/२४५
दिनांक : २३.०८.२०२४.

डॉ. सरिता लोसरवार
सहा.कुलसचिव
शैक्षणिक (१-अभ्यासमंडळ) विभाग

प्रत माहितीस्त्व:

- १) मा. अधिष्ठाता, आंतर विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- २) मा. संचालक, परिक्षा व मुल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ३) मा. प्राचार्य, सर्व संबंधित महाविद्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ४) सिस्टीम एक्सपर्ट, शैक्षणिक विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHAWADA UNIVERSITY
NANDED.

NEW SYLLABUS

DRAMA

Faculty of Interdisciplinary Studies

B.A. Second Year,

Semester Pattern.

{Semester – III & IV}

Choice Based Credit System {CBCS}

{ With Effective From June 2024-25 }

Page 1 to 16

S. R.T. M. UNIVERSITY NANDED
Choice Based Credit System {CBCS} Course Structure
Faculty of interdisciplinary studies
Subject: - DRAMA B.A. Second Year New Syllabus, Semester Pattern.
Semester III& IV
Effective from June 2024-2025

Semester	Core Course	Paper No.	Name Of Paper	Lecture/ Practical Per week	Total No Of Lectures/ Practical In OneSemester	CA	ESE	Total Marks	Credits
Semester III	CCDRA MA – TH	V	Natyashastra And Indian Drama {TH}	4 TH	55	25	50	75	3
	CCDRA MA –PR	VI	Drama Techniques {PR}	6 PR	84	--	75	75	3
	Total --			10	139	25	125	150	6

Semester	Core Course	Paper No.	Name Of Paper	Lecture/ Practical Per week	Total No Of Lectures/ Practical In One Semester	CA	ESE	Total Marks	Credits
Semester IV	CCDRA MA – TH	VII	Natyashastra And Indian Drama {TH}	4 TH	55	25	50	75	3
	CCDRA MA –PR	VIII	Drama Techniques {PR}	6 PR	84	--	75	75	3
	Total --			10	139	25	125	150	6

Note :-

1. CC DRAMA : Core Course of Drama.
2. PR : Practical {One Practical Periods One Hour }
3. TH : Theory.
4. CA : Continuous Assessment.
5. ESE : End Of Semester Examinations
6. SEC : Skill Enhancement Course
7. Paper {Elective} Transfer of Credit as Per Student Choice.
8. 15 Marks for Record Book { 15 }
9. 10 Marks for Oral Test.

DRAMA
New Syllabus,
B.A. II Year,
Semester - III, Paper - V, Theory .
Name Of Paper:- Natyashastra And Indian Drama {TH}
 पेपरचे नाव : नाटयशास्त्र आणि भारतीय नाटक (लेखी/शास्त्र)

Credit :- 3	Periods :- 55	Mark : 75
Internal Mark :- 25	End Of Semester Exam :- 50	

		Periods	Mark
प्रकरण १ ले	दशरूपक	10	10
	१) नाटक २) प्रकरण ३) भाण ४) प्रहसन ५) डीम ६) व्यायोग ७) समावकार ८) विथी ९) उत्सृष्टीकांक १०) इहा मृग		
प्रकरण २ रे	नायकांचे (नटांचे) प्रकार आणि वैशिष्ट्ये	10	10
	1) नायक i) धीरोदात्त ii) धीरोद्धत iii) धीरललित iv) धीरप्रशान्त		
प्रकरण ३ रे	नाईकांचे प्रकार आणि वैशिष्ट्ये	10	10
	i) वासकज्जा ii) विरहोत्कंठीता iii) स्वाधीनपतिका iv) कलहांतारिता v) खंडिता vi) विप्रलब्धा vii) प्रोषितभर्तृका viii) अभिसारिका		
प्रकरण ४ थे	नाटकाचे सादरीकरणावरून पडणारे प्रकार	10	10
	i) उत्स्फूर्त नाट्य ii) मुकनाट्य iii) पथनाट्य iv) बालनाट्य v) एकांकीका vi) दिर्घांक vii) एकपात्री viii) नाट्यछटा ix) दोन अंकी नाटक x) तीन अंकी नाटक		
प्रकरण ५ वे	रंगमंचाचा भुगोल आणि रंगमंच	10	05
प्रकरण ६ वे	नाटकार चरित्र	05	05
	i) भरतमुनी ii) अभिनवगुप्त iii) भट्टलोल्लट		

DRAMA

New Syllabus,

B.A. II Year, **Semester - III**, Paper - VI, **Practical.**

Name Of Paper:- Theatre Techniques {PR}

पेपरचे ओळख :-

रंगतंत्र (प्रात्यक्षिक / क्रियात्मक)

Credit :- 3	Periods :- 84	Mark : 75
Internal Mark :- No Internal Mark	End Of Semester Exam :- 75	
	Periods	Mark
प्रकरण १ ले	आवाज/आवाजातील चढ उतार/व्यायाम -II	12 10
प्रकरण २ रे	शारीरिक व्यायाम आणि हालचाली, मेडिटेशन	12 10
	i) शारीरिक व्यायाम	
	ii) योगा / ध्यानधारना	
	iii) रंगमंचीय शारीरिक हालचाली	
प्रकरण ३ रे	इम्प्रोव्हायजेशन – II	10 10
	i) कथा सादरीकरण	
	ii) दृष्यबंध आखणी	
	iii) अभिनयातून कथा घडविणे	
प्रकरण ४ थे	नाट्यअभिवाचन	10 05
	i) किचक वध (नाटक)	
	ii) शांतता कोर्ट चालू आहे. (नाटक)	
प्रकरण ५ वे	रंगमंचीय खेळ	10 05
	i) एनर्जी पास	
	ii) स्मरण शक्तीचे खेळ	
	iii) कॅरेक्टर डेव्हलपमेंट	
प्रकरण ६ वे	एकपात्री अभिनय	10 05
प्रकरण ७ वे	लावणी / नृत्य / वर्कशॉप	20 20

DRAMA
New Syllabus,
B.A. II Year,
Semester - IV, Paper - VII, Theory .
Name Of Paper:- Natyashastra And Indian Drama {TH}

पेपरचे नाव : नाटयशास्त्र आणि भारतीय नाटक (लेखी/शास्त्र)

Credit :- 3		Periods :- 55	Mark : 75	
Internal Mark :- 25		End Of Semester Exam :- 50		
		Periods	Mark	
प्रकरण १ ले	मराठी रंगभुमीवरील विविध प्रवाह	10	10	
	i)हौशी रंगभुमी ii) प्रायोगिक रंगभुमी iii) व्यावसायिक रंगभुमी iv) दलित रंगभुमी v) लोकरंगभुमी vi) बालरंगभुमी vii) कामगार रंगभुमी viii) झाडीपट्टी रंगभुमी			
प्रकरण २ रे	अॅनालिसिस ऑफ द प्ले(विश्लेषण)	10	10	
	i) नाटकाचा विषय ii) कथा, 'प्लॉट' किंवा वस्तूरचना iii) चरित्रचित्रण iv) संवाद v) संघर्ष vi) उत्कर्षबिंदू vii) समकालिन मुल्य			
प्रकरण ३ रे	रंगभुमी आणि रंगभुमीचे घटक	10	10	
	i) संहिता ii) दिग्दर्शक iii) नट (कलावंत) iv) प्रेक्षक			
प्रकरण ४ थे	नाटकाचे प्रयोग ते नाट्य प्रयोग	10	10	
	i) नाटकाची निवड ii) अभ्यास व संशोधन iii) तालिमपुर्व तयारी iv) तालिम वेळापत्रक v) नटांची निवड vi) नाटकांची तालीम (वाचन) vii) ब्लॉकिंग viii) पॉलिशिंग ix) ताल व लय तांत्रिक तालिम x) रंगित तालिम			
प्रकरण ५ वे	दृश्यबंध आणि दृशबंधाची मुलभुत तत्वे	10	05	
	i) एकता ii) विविधता iii) समतोल iv) एकसुत्रता			
प्रकरण ६ वे	नाटकरांचे चरित्र	05	05	
	i) भास ii) कालीदास iii) शुद्रक			

DRAMA
New Syllabus,
B.A. II Year,
Semester - IV, Paper - VIII, Practical.
Name Of Paper:- Theatre Techniques {PR}
पेपरचे नाव :- रंगतंत्र (प्रात्यक्षीक / क्रियात्मक)

Credit :- 3		Periods :- 84		Mark : 75	
Internal Mark :- No Internal Mark			End Of Semester Exam :- 75		
			Periods	Mark	
प्रकरण १ ले	प्रकाशयोजना/थिएटर लाईट्स(वर्कशॉप)		15	15	
प्रकरण २ रे	रंगभुषा (मेकअप)		12	10	
	i) नॅचरल(साधा) मेकअप				
	ii) करैक्टर मेकअप				
प्रकरण ३ रे	सेट (नेपथ्य) डिझायनिंग (वर्कशॉप)		15	15	
प्रकरण ४ थे	वेशभुषा (वर्कशॉप)		12	10	
प्रकरण ५ वे	क्लास रूम प्रोडक्शन		30	25	
	(कोणत्याही एका नाटकाचे प्रोडक्शन)				

संदर्भ ग्रंथ

पुस्तके		लेखक
1. भारतमुनीचे नाटयशास्त्र	-	डॉ. सरोज देशपांडे
2. भारतीय नाटयशास्त्र	-	कु. गोदावरी केतकर
3. नाटयशास्त्राची ओळख	-	डॉ. संपदा कुलकर्णी
4. तमाशा एक रांगडा खेळ	-	डॉ. गणेश चंदनशिवे
5. लळीतानंद	-	डॉ. संपदा कुलकर्णी
6. लोकपरंपरेचे शिल्पकार	-	डॉ. गणेश चंदनशिवे
7. अभिनयशास्त्र	-	डॉ. रुस्तम अचलखांब
8. नाटयशास्त्र का इतिहास	-	पारसनाथ द्विवेदी
9. नाटयनिर्मिती	-	यशवंत केळकर
10. लोकरंगभूमी	-	प्रभाकर मांडे
11. खेळ नाटकाचा	-	डॉ. राजीव नाईक
12. रंगचर्या	-	कृ. रा. सावंत
13. वाचिक अभिनय	-	डॉ. श्रीराम लागू
14. मराठी रंगभूमीच्या २० रात्री	-	मकरंद साठे
15. मराठी नाटक आणि रंगभूमी	-	विश्वनाथ शिंदे, हिंमाशु स्मार्त
16. नाटकातील चिन्ह	-	डॉ. राजीव नाईक
17. जागतिक रंगभूमी (पूर्वरंग)	-	माणिक कानेड
18. The history of world theatre	-	Margot Bearthold
19. जागतिक रंगभूमी (पश्चिम रंग)	-	माणिक कानेड
20. नाटयदर्शन	-	पराग घोंगे
21. समकालीन रंगभूमी	-	अ.द.वेलणकर
22. गौरव ग्रंथ लोकरंगभूमी	-	प्रभाकर मांडे
23. मराठी रंगभूमीचा इतिहास	-	वि. भा. देशपांडे
24. नाटयसमिक्षा	-	डॉ. द. भि. कुलकर्णी
25. अभिनय शास्त्र	-	डॉ. जयंत शेवतेकर
26. रंगभूषा	-	प्रभाकर भावे